Nota uitgangspunten Sportbeleid

Inhoud

Inleiding 2

Coalitieakkoord 2

Doelen 3

Afbakening 4

Rol gemeente 4

Verbinden 4

Stimuleren 4

Faciliteren 4

Terugblik 5

Hoe staan we in de startblokken? 5

Iedereen doet mee 7

Uitdaging 7

Ambitie 7

Uitgangspunten 7

Sportieve en gezonde Jeugd 8

Uitdaging 8

Ambitie 8

Uitgangspunten 8

Vitale sport- en beweegaanbieders 9

Uitdaging 9

Ambitie 9

Uitgangspunten 10

Duurzame sportinfrastructuur 11

Uitdaging 11

Ambitie 11

Uitgangspunten 11

Bijlage 1: Evaluatie Sportnota ‘Sterker aan de Basis’ 14

Bijlage 2: Waarde van sport en bewegen in Overbetuwe 19

Inleiding

Wij gunnen alle inwoners van Overbetuwe een gelukkig en gezond leven. Iedereen moet de mogelijkheid hebben om te kunnen sporten en bewegen. Sporten en bewegen op eigen niveau en wat op dat moment past in iemands leven. Dat kan presteren, genieten of ontspannen zijn, maar ook ontmoeten, gezelligheid, uitdaging of gezondheid.

Op 31 januari 2020 sloot de gemeente Overbetuwe samen met meer dan 80 partners een Lokaal Sportakkoord (zie ook foto voorblad). In navolging op het Nationaal Sportakkoord is het sportakkoord in Overbetuwe ontwikkeld met sport- en beweegaanbieders, onderwijs, zorg & welzijn, ondernemers en maatschappelijke organisaties uit Overbetuwe. Allemaal droegen zij van begin tot het einde bij aan de totstandkoming van dit sportakkoord. Samen formuleerden ze ambities, aansluitend op de lokale behoeften en vraagstukken, die we samen oppakken. De ambities zijn uitgewerkt in concrete acties waar een of meerdere partners mee aan de slag gaan.

De gemeente Overbetuwe vertaalt deze ambities en acties naar gemeentelijk beleid. Dit beleid gaan wij vormgeven langs de thema's van het sportakkoord. Dit zijn:

1. Iedereen doet mee;
2. Sportieve en gezonde jeugd;
3. Vitale en sterke sport- en beweegaanbieders;
4. Duurzame sportinfrastructuur.

Deze uitgangspuntennota is de volgende stap op weg naar nieuw sport- en beweegbeleid. Na aanvulling werken wij deze in de loop van 2020 in samenhang met andere beleidsthema's en in samenspraak met de partners uit naar concrete maatregelen en de daarbij horende inzet van middelen en (personele) inzet.

Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 'Overbetuwe in bloei' staat de afspraak om een sportnota op te stellen. Hieronder staan de passages uit dit akkoord met daarbij ook de plek waar deze vertaald zijn naar uitgangspunten.

"Inwoners van onze gemeente moeten ook op jonge en oudere leeftijd gebruik kunnen maken van voorzieningen op het gebied van sport (breedtesport), ook wanneer zij een beperking hebben. Wie dat door financiële omstandigheden niet kan, moet een beroep kunnen doen op de gemeente voor ondersteuning."
Bij het thema 'Iedereen doet mee' is dit verwerkt in het eerste uitgangspunt.

"Het uitgangspunt blijft dat de vereniging verantwoordelijk is voor de verblijfsaccommodatie en de gemeente verantwoordelijk is voor de basisfaciliteiten zoals velden en kleedruimtes."
Bij het thema 'duurzame infrastructuur' is dit verwerkt in uitgangspunten zeven en acht

"De voorgenomen overdracht van (het onderhoud van) sportvelden aan sportverenigingen beschouwen wij daarom als een knelpunt wat we willen oplossen."
Deze afspraak is al ingelost; de bezuiniging die hieraan ten grondslag lag is uit de begroting verdwenen.

"Over de gehele gemeente zullen zogenaamde 'Vitale sportparken' worden gerealiseerd[1]."

[1] Een Vitaal Sportpark wordt gekenmerkt door: Functiemenging, Ruimtelijke integratie, Goede benutting, Openheid en Bestuurlijke Vitaliteit.

Bij het thema ‘duurzame infrastructuur’ is dit verwerkt in uitgangspunt zes. Dit onderzoek is inmiddels uitgevoerd. Wij voorzien dit nog van een uitvoeringsagenda en bieden dit uw raad gescheiden van de sportnota aan.

“Ons doel is dat alle inwoners en vooral jongeren laagdrempelig toegang hebben tot sport. Wij gaan onderzoeken hoe we dit met beleid op het gebied van noodzakelijke randvoorwaarden (subsidies, tarieven en accommodaties) verder kunnen bevorderen, en hoe we deze randvoorwaarden verder kunnen harmoniseren.”
Bij het thema ‘duurzame infrastructuur’ is dit verwerkt in onder andere uitgangspunten één, vier en eenentwintig. Bij het thema ‘sportieve en gezonde jeugd’ komt dit terug in alle uitgangspunten.

“Om sport- en cultuurverenigingen beter van dienst te kunnen zijn, is één loket (een ‘verenigingen contact functionaris’, naar analogie van de bedrijven contact functionaris) een wens.
Bij het thema ‘vitale sport- en beweegaanbieders’ is dit verwerkt in uitgangspunt vier. Het gaat hierbij om de rol die Overbetuwe Beweegt inneemt als ondersteuner van verenigingen.

Wij hebben ook het voornemen om te inventariseren welke talenten in onze gemeente wonen en willen nagaan of wij hen ondersteuning kunnen bieden.”
In samenwerking met Topsport Gelderland hebben wij in beeld welke talenten in onze gemeente wonen. Met enkele daarvan hebben wij gesproken. Bij het thema ‘sportieve en gezonde jeugd’ is talentontwikkeling volgens het Gelders Model verwerkt in uitgangspunt drie.

Doelen

Waarom?
Met dit beleid willen we bereiken dat iedereen, écht iedereen, plezier in sport en bewegen kan hebben. Nu en in de toekomst. Ongehinderd, laagdrempelig, betaalbaar, in een veilige en gezonde omgeving. Een leven lang. Als sporter, vrijwilliger of toeschouwer. En ieder op zijn of haar eigen niveau. Hiermee en op andere manieren dragen wij bij aan een gezonde leefstijl.

Hoe?
We activeren inwoners in Overbetuwe door sporten en bewegen te stimuleren. En dat kan alleen samen! Sport- en beweegaanbieders, onderwijs, kinderopvang, peutercentra, zorg, welzijn, maatschappelijke organisaties, overheid en bedrijfsleven bundelen de krachten. Daarom is het lokale sportakkoord een goede start om samen op weg te gaan. Het akkoord is gesloten! Vele partners delen de ambities uit dit akkoord en tonen betrokkenheid door zich in te zetten op één of meerdere acties. Als gemeente zijn wij een gelijkwaardige partner van dit akkoord. Wèl een partner waar wat meer van verwacht wordt en mag worden. Daarom ondersteunen wij alle thema’s uit het akkoord direct (door zelf actie te ondernemen) dan wel indirect (door via subsidies en andere bijdragen activiteiten van partners mogelijk te maken).

Wat?
We leggen verbindingen tussen de kernen en wijken van de gemeente Overbetuwe en zorgen dat iedereen, van jong tot oud, mee kan doen. We willen drempels wegnemen. Sport en bewegen zo vanzelfsprekend mogelijk maken en zoeken naar mogelijkheden om nieuwe initiatieven te realiseren. Om dit te kunnen doen hebben we in het lokale sportakkoord samen een aantal belangrijke ambities benoemd. Ambities waar we met alle partners de schouders onder gaan zetten. Het gemeentelijk sportbeleid volgt deze zelfde thema’s en ambities. Omdat het de herkenbaarheid en logica bevordert en omdat we met partners dezelfde ambities delen. De uitgangspunten voor ons beleid delen wij dus in naar deze thema’s.

Afbakening

De gemeente benut de kracht van sport om maatschappelijke doelen te realiseren. Sport en bewegen staat in verbinding met veel verschillende beleidsterreinen. Denk aan de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), Jeugd, Participatie, Volksgezondheid, Toerisme & Recreatie, Vastgoed, Veiligheid, Verkeer, Ruimtelijke Ontwikkeling, Groen en Speelvoorzieningen. Sport en bewegen zetten we ook in om doelen op verschillende beleidsterreinen te halen. Bijvoorbeeld bij participatieprogramma's waarin sport en bewegen mensen energie, zelfvertrouwen en een fit gevoel geven, op weg naar betaald werk, dagbesteding, ontmoeting en ontspanning. Andersom hebben sport en bewegen andere beleidsterreinen nodig zoals bij de inrichting van een openbare ruimte die uitnodigt tot bewegen. In de Sportnota leggen wij deze verbanden maar regelen niet al het beleid. Zo verwijzen wij naar de kaders voor het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte maar vullen wij deze kaders niet via de sportnota in.

De kracht van sport en bewegen is uitgebreid wetenschappelijk onderzocht. Het zorgt behalve voor een betere gezondheid ook voor meer zelfvertrouwen, sociale netwerken en een lager ziekteverzuim. Dit is goed geïllustreerd in het Human Capital Model van Bailey e.a. (2013) waarin in totaal 79 effecten van bewegen worden benoemd. De effecten van sporten en bewegen worden hierbij ingedeeld op basis van zes kernwaarden: fysieke waarde, emotionele waarde, sociale waarde, persoonlijke waarde, intellectuele waarde en financiële waarde.

Ook de sociaal-economische waarde van sport en bewegen is onderzocht door het Kenniscentrum Sport en Bewegen. Hierbij is onderzocht wat de baten zijn wanneer 10% meer mensen voldoet aan de beweegnorm. Hoewel bij de berekening wel kanttekeningen zijn geplaatst door het Kenniscentrum zelf toont het aan dat investeren in sport en bewegen (maatschappelijk) loont. De berekening voor Overbetuwe is te vinden in bijlage 2

Wij werken daarom integraal. Sport en bewegen verbinden met lokale partijen uit zorg, sport, onderwijs, bedrijfsleven, welzijn en meer is vanzelfsprekend!

Rol gemeente

De omslag van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving is nog steeds in volle gang. De gemeente maakt ruimte voor initiatieven van inwoners, buurten, verenigingen, maatschappelijke organisaties en bedrijven. Verbinden, stimuleren en faciliteren zijn de rollen die de gemeente voor zich ziet.

Verbinden

Er zijn al veel voorzieningen, verenigingen, activiteiten en programma's. De gemeente wil de verbinding tussen alle betrokken partijen vergroten. Denk aan verbinding van maatschappelijke organisaties met verenigingen om specifieke doelgroepen te bereiken, samenwerking tussen verenigingen en aanbieders onderling, of het verbinden van zorg en sport.

Stimuleren

Veel inwoners redden zich, hebben plezier in sporten en bewegen en organiseren zichzelf.
Er zijn ook doelgroepen die extra hulp nodig hebben. Onder die doelgroepen wil de gemeente deelname aan sport en bewegen extra stimuleren.

Faciliteren

Door sportvoorzieningen in stand te houden en op meer indirecte wijze kennis en capaciteit beschikbaar te stellen. Door een beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte. Door het scheppen van voorwaarden zoals via het subsidie- en tarievenbeleid. Ook via regelgeving,

bijvoorbeeld door aanpassing van bestemmingsplannen, of verlenen van vergunningen voor evenementen.

Terugblik

De vorige beleidsperiode is geëvalueerd. Deze evaluatie is een bijlage bij deze uitgangspuntennota. Sport is in de afgelopen jaren ontwikkeld naar een intersectorale aanpak. Er zijn uiteenlopende verbindingen ontstaan tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en gemeentelijke enerzijds en het sport- en beweegaanbieders anderzijds. De samenvatting van deze evaluatie luidt:

In 2015 is de gemeente gestart met een pilotproject genaamd Overbetuwebeweegt.nl (als uitvoeringsoplossing voor deelname aan de rijksregeling 'Brede impuls combinatiefuncties', beter bekend als buurtsportcoaches. Hierna te noemen: Overbetuwe Beweegt). Overbetuwe Beweegt is een samenwerkingsverband van zeven maatschappelijke instellingen die met vraaggestuurde activiteiten inwoners van Overbetuwe aansporen om tot een actievere en gezondere leefstijl te komen. Overbetuwe Beweegt zet hiervoor uiteenlopende activiteiten in met als rode draad sport, bewegen en gezondheid.

Overbetuwe Beweegt heeft een goede positie gekregen in de lokale infrastructuur. Het draagt bij aan de communicatie tussen sportverenigingen, maatschappelijke instellingen en gemeente. Onder meer sportcafés, vergadercycli en activiteiten bij peutercentra, kinderopvang, scholen, sport- en beweegaanbieders en in wijken zorgen voor meer interactie in het werkveld.

Bij de opstart van Overbetuwe Beweegt heeft de focus gelegen op het uitvoeren van beleidsmaatregelen. Dat wil zeggen het opstarten van activiteiten voor de gekozen doelgroepen en inrichten van de samenwerkingsconstructie tussen en met de zeven uitvoeringspartners.
Er is een registratie- en monitoringssysteem ingericht om de inspanningen van de partners van Overbetuwe Beweegt te meten. Resultaten zijn vastgelegd en jaarlijks vertaald naar een rapportage. Echter, er zijn voornamelijk kwantitatieve gegevens bijgehouden. Het effect is nauwelijks gemeten en dus is achteraf moeilijk vast te stellen in welke mate het heeft bijgedragen aan het realiseren van de beleidsdoelen.

De inzet van Overbetuwe Beweegt heeft een rol gespeeld bij het realiseren van de vijf algemene maatschappelijke doelen die de gemeente nastreefde, te weten:
1. deelname aan maatschappelijke activiteiten/participatie stimuleren;
2. bevordering van de gezondheid/bewegen;
3. sociale samenhang vergroten;
4. verrijken van het activiteitenaanbod;
5. door samenwerking en de zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties vergroten.

In 2017 heeft het Mulier Instituut een 0-meting uitgevoerd ten aanzien van de beoogde effecten van het Sportbeleid in Overbetuwe. Het verdient aanbeveling om een 1-meting te doen om inzichtelijk te krijgen of de beoogde effecten ook daadwerkelijk hebben plaatsgevonden.

Hoe staan we in de startblokken?

In de evaluatie zijn enkele aandachtspunten en aanbevelingen voor de komende periode benoemd. In willekeurige volgorde zijn dit:
- Versterken van de lokale infrastructuur met een focus op sportverenigingen en relevante maatschappelijke instellingen op de thema's sport, bewegen en gezondheid.

- Verduurzamen van Overbetuwe Beweegt als beleidsuitvoeringspartner van de gemeente.
- Versterken van de organisatorische, doelmatige en financiële aspecten van Overbetuwe Beweegt.
- Inzetten van sport- en beweegactiviteiten ter realisering van doelstellingen uit het sociaal domein van de gemeente. Benutten van de (maatschappelijke) kracht van sport en bewegen.
- Inrichten van een instrument om de beleidseffecten te monitoren en hierop te kunnen bijsturen.

Deze aanbevelingen vertalen wij naar de ambities die wij nastreven en de uitgangspunten die wij daarbij (willen) hanteren.

De 4 thema's van het Sportakkoord Overbetuwe vormen de basis voor het nieuwe sportbeleid. Per thema zijn de uitdagingen, ambities en uitgangspunten uitgewerkt. Uitgangspunten zijn niet altijd nieuw. Een deel komt uit eerder vastgesteld beleid van aan sport en bewegen gerelateerd beleid. Dit zijn onder andere:

- Nota Visie op Vastgoed (2018)
- Omgevingsvisie (2019)
- Routekaart Duurzaam Overbetuwe (2017)
- Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (2019)
- Nota Sociaal Domein (2017) (beleidsplan Sociaal Domein i.o.)

Iedereen doet mee

Sporten en bewegen is niet voor iedereen vanzelfsprekend. Zeker voor kwetsbare doelgroepen als senioren, mensen met een beperking of mensen met een gezondheidsachterstand. We maken sporten en bewegen toegankelijk voor iedereen en stimuleren gezondheid. Bewegen zorgt ervoor dat mensen minder afhankelijk worden van zorg, bevordert de zelfredzaamheid en het zelfstandig en veilig ouder worden. Daarom maken we mensen bewust van de preventieve werking van bewegen en een gezonde leefstijl.

Uitdaging

In Overbetuwe is een divers sport- en beweegaanbod. In iedere kern worden verschillende sport- en beweegactiviteiten georganiseerd. Veel inwoners (53%) maken wekelijks gebruik van dit aanbod. Dit percentage is hoger dan het landelijke gemiddelde (51%). Daarnaast voldoet 51% van de inwoners van Overbetuwe aan de beweegrichtlijn (landelijk 52%). Het is nog niet vanzelfsprekend dat iedereen mee kan doen. We zijn van mening dat dit anders kan en moet. Sport en bewegen moet toegankelijk zijn voor iedereen. Zeker ook voor kwetsbare doelgroepen als senioren, mensen met een beperking, minima, statushouders, laaggeletterden en mensen met een gezondheidsachterstand. Bewegen heeft onder andere positieve effecten op de gezondheid en het opdoen van sociale contacten.
De komende jaren verwachten we een bevolkingsgroei in Overbetuwe. Er is sprake van een ontgroening en vergrijzing. Het is een uitdaging om het groeiend aantal senioren in beweging te houden of te krijgen. Daarnaast voorzien we een stijging van het aantal eenzame ouderen.

Eén op de vijf inwoners van de gemeente Overbetuwe geeft aan zich wel eens (dat is vaak of soms) eenzaam te voelen. Onder 75-plussers komt eenzaamheid vaker voor dan gemiddeld. Ook onder jongeren (18 tot 30 jaar) komt eenzaamheid meer voor dan gemiddeld. Dat geldt ook voor mensen die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven (bron: dorpsprofielen Overbetuwe 2019). Sport en bewegen zetten wij in als middel tegen eenzaamheid.

Ambitie

Door goede samenwerking tussen maatschappelijke organisaties en sport- en beweegaanbieders is er altijd een match te maken tussen de wensen en behoeften van (inactieve) inwoners en sport- en beweegaanbod. Het aanbod passen wij aan en stemmen wij af op de behoeften van de inwoners, waardoor meer inwoners sporten en bewegen. Hiermee bevorderen wij gezondheid en participatie.

Uitgangspunten

1. Sport en bewegen moet voor iedereen mogelijk zijn, ongeacht leeftijd, achtergrond, lichamelijke of geestelijke beperking. Wanneer iemand een financiële drempel heeft om te kunnen sporten, biedt de gemeente de Meedoenregeling;
2. Wij bevorderen sportdeelname en integratie van mensen met een handicap en/of chronische aandoening via het sportloket ‘Uniek Sporten’ als partner van Overbetuwe Beweegt.nl.
3. Het gemeentelijk beleid biedt maatregelen die alle inwoners in meer of mindere mate stimuleert tot een actieve en gezonde leefstijl. Inwonersgroepen met een achterblijvende sportdeelname of overmatig lichaamsgewicht krijgen extra aandacht;
4. De gemeente Overbetuwe biedt ruimte voor een gevarieerd aanbod aan sport- en beweegevenementen die een bijdrage leveren aan de samenleving;

Sportieve en gezonde Jeugd

De basis voor een sportief, gezond en actief leven wordt gelegd bij onze kinderen. Ieder kind moet de mogelijkheid hebben om zich sportief en gezond te ontwikkelen. Samen investeren we in een gezonde omgeving waar een gezonde keuze vanzelfsprekend is. Dit om de motoriek van kinderen te verbeteren en overgewicht tegen te gaan. Bij onze aanpak steken we nadrukkelijk in op participatie van ouders.

Uitdaging

Veel kinderen in Overbetuwe sporten. Er is een divers aanbod van verenigingen, organisaties en activiteiten waar zij gebruik van (kunnen) maken. De beweegvaardigheden van kinderen gaan echter achteruit. Er zijn kleuters die moeite hebben met het vangen van een bal of met het maken van een koprol. Landelijk onderzoek van de GGD laat zien dat de helft van de kinderen van vier tot twaalf jaar te weinig beweegt. Eén van de oorzaken is dat kinderen meer tijd besteden aan mobiele telefoons, tablets en computers en veel minder buiten spelen. 33% van kinderen in Overbetuwe (4-12 jaar) besteedt meer dan 2 uur per dag aan 'schermtijd'. Dit heeft effect op de gezondheid van kinderen en jongeren. Eén op de vijf jongeren van 13-14 jaar in Overbetuwe heeft (ernstige) overgewicht (GGD, 2018).

Wij zetten ons in om de gezondheid en het beweeggedrag van de jeugd te verbeteren. Dit kunnen wij niet alleen. Daarbij is betrokkenheid van de ouders van de jeugd nodig. De uitdaging is om bewustwording van het belang van een gezonde leefstijl bij de ouders te realiseren.

Ambitie

We willen ervoor zorgen dat een actieve en gezonde leefstijl voor kinderen vanzelfsprekend is. We zetten hierbij in op het vergroten en verbeteren van de sport- en beweegdeelname van kinderen en zetten ook in op gezonde voeding en leefstijl. We sluiten daarbij vooral aan op het aanbod dat er is en proberen dat beter te benutten door met onderwijs, kinderopvang, peutercentra, sport- en beweegaanbieders, team Overbetuwe Beweegt en andere partners samen te werken.

Uitgangspunten

1. Jong geleerd, is oud gedaan. De gemeente stimuleert sport en bewegen en een gezonde leefstijl onder de jeugd. We maken hierbij gebruik van de JOGG-aanpak waarbij 5 pijlers de basis vormen om een gezonde omgeving voor kinderen te creëren. Het gaat om: 1. Politiek-bestuurlijk draagvlak, 2. Publiek-private samenwerking, 3. Monitoring en evaluatie, 4. Gedeeld eigenaarschap en 5. Verbinding preventie en zorg;
2. Kinderen uit Overbetuwe voldoen aan de beweegrichtlijn en hebben een gezond gewicht;
3. De gemeente faciliteert geen topsport. Wij richten ons wel op talentontwikkeling. Dit doen wij volgens het Gelders Model voor Talentontwikkeling van Topsport Gelderland, waarbij we de stappen 1 t/m 5 faciliteren. Deze stappen zijn:
    1) Door het regelmatig testen en meten van beweegniveau en sportvoorkeur kunnen kinderen op hun eigen niveau uitgedaagd worden en eventueel doorverwezen worden naar passend sportaanbod;
    2) Ieder kind krijgt in het beweegonderwijs uitdaging op zijn/haar eigen niveau. Er is ondersteuning beschikbaar voor de (vak)leerkrachten om dit in te richten;
    3) Er worden brede ontwikkelmogelijkheden geboden in de woonomgeving, net als in het onderwijs;
    4) Vanuit school en wijk worden kinderen doorverwezen naar sportomgevingen waar ze plezier hebben, zich competent voelen en zich goed kunnen ontwikkelen. Kennis hierover wordt dus gedeeld;
    5) Vooral bij verenigingen is sprake van een jeugdopleiding waar het kind in zijn/haar ontwikkelfase de kans krijgt zijn/haar eigen talent te ontwikkelen.

Vitale sport- en beweegaanbieders

Onze sport- en beweegaanbieders zijn een belangrijk onderdeel binnen het sportbeleid. De verenigingen komen steeds meer onder druk te staan. Het is een uitdaging voor verenigingen om leden te behouden, voldoende vrijwilligers te vinden en genoeg inkomsten te verwerven. Daarnaast wordt er steeds meer gevraagd van onze sport- en beweegaanbieders. Vernieuwen, samenwerken, ander aanbod organiseren, veilig sportklimaat, gezonde sportkantine, maatschappelijk ondernemen enzovoort. Vandaar het belang dat we verenigingen versterken. Dit doen we door de verenigingen individueel en collectief te ondersteunen.

Uitdaging

Overbetuwe kent een rijk verenigingsleven. Er zijn veel verenigingen in de gemeente actief en we kennen een positief sportklimaat. 30% van de inwoners (landelijk 25%) is lid van een sportvereniging. De vereniging is daarmee een belangrijke aanbieder van sport en bewegen. Toch zijn er verschillende uitdagingen.

Bevolkingssamenstelling

De bevolkingssamenstelling van Overbetuwe verandert. Het aantal jongeren neemt af en het aantal ouderen neemt fors toe. Dit heeft impact op de sportverenigingen in Overbetuwe. Verenigingen zijn vooral gericht op jeugd en jong volwassenen. Juist deze groepen krimpen de komende jaren flink. Het noodzaakt de verenigingen om na te denken over een passend aanbod voor verschillende doelgroepen.

Individueel sporten

Inwoners van Overbetuwe worden niet automatisch lid van een vereniging. Om te kunnen genieten van sport, cultuur en recreatie zoeken we steeds vaker naar ongeorganiseerde mogelijkheden of via zelf samengestelde groepen. Het aantal inwoners dat sport en beweegt is groeiende, maar de verenigingsdeelname staat onder druk. Dit wordt mede veroorzaakt door de wens om vrij en flexibel onze vrije tijd in te richten.

De verwachtingen veranderen

Er wordt steeds meer kwaliteit, variatie en flexibiliteit gevraagd en mensen zijn bereid hiervoor te betalen. Als collectief zijn we beter in staat om deze gewenste kwaliteit te bieden, ook als het gaat om accommodaties.

Bestuur en organisatie

Door de toenemende druk op vrijwilligers en het besturen van verenigingen verwachten wij dat er nieuwe organisatievormen en nieuwe structuren gaan ontstaan. Wellicht ontstaan er besturen voor meerdere verenigingen of omnivereningingen. Meer samenwerking en meer verbinding tussen organisaties draagt hier positief aan bij.

Ambitie

Sport- en beweegaanbieders zijn vitaal en toekomstbestendig met voldoende vrijwilligers. Als het gaat om vitale sport- en beweegaanbieders dan kijkt het Mulier onderzoeksinstituut naar twee hoofditems om te beoordelen of een aanbieder vitaal is. Dit zijn *organisatiekracht* en *maatschappelijke oriëntatie*. Organisatiekracht omvat vijf pijlers: leden, accommodatie, kader, beleid en financiën. Maatschappelijke oriëntatie kent twee pijlers, namelijk maatschappelijk actief (vervullen zij een maatschappelijke rol) en maatschappelijke intentie (zijn zij van plan een bredere maatschappelijke functie op zich te nemen).

Uitgangspunten

1. Sportverenigingen zijn vitaal en zijn in staat om een maatschappelijke rol te vervullen in een veilige omgeving. Wanneer verenigingen hierbij belemmeringen ervaren, biedt de gemeente ondersteuning;
2. Speciale aandacht gaat uit naar werving en behoud van vrijwilligers;
3. We onderzoeken of een initiatief zoals de Werkpost op sportpark De Pas ook een ondersteuning kan zijn op andere sportparken;
4. De gemeente belegd de uitvoering van haar sportbeleid bij partners die onder de noemer Overbetuwe Beweegt naar buiten treden. De positie van Overbetuwe Beweegt wordt verder versterkt mede ten gunste van onze sportinfrastructuur.

Duurzame sportinfrastructuur

Een gezonde, schone en groene leefomgeving voor inwoners is belangrijk. De openbare ruimte is onze belangrijkste sport- en beweeg faciliteit! Door een beweegvriendelijke openbare ruimte te creëren, zorgen we ervoor dat de inwoners in Overbetuwe duurzaam en gezond kunnen bewegen. Een beweegvriendelijke ruimte begint met een sociaal- en verkeersveilige omgeving. We werken aan een functionele, veilige, duurzame en betaalbare sportinfrastructuur die inwoners uitdaagt om te sporten en bewegen

Uitdaging

Overbetuwe beschikt over een rijke sportinfrastructuur en groene omgeving. Veel sportaccommodaties zijn gebouwd in de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw en voldoen niet altijd meer aan de wensen van de gebruikers. De huidige tijd vraagt dat accommodaties duurzaam en functioneel gebouwd en zo optimaal mogelijk gebruikt worden, waarbij we rekening houden met het feit dat de manier waarop we sporten is veranderd. Steeds meer mensen sporten en bewegen in de openbare ruimte, zoals wandelen, fietsen, hardlopen of fitness in het park. De uitdaging is om een gezonde omgeving te creëren om in te sporten en bewegen voor de inwoners van Overbetuwe.

Ambitie

Om een leven lang te sporten en bewegen is een functionele en duurzame sportinfrastructuur nodig. Onze sportaccommodaties moeten open, toegankelijk, duurzaam, betaalbaar en multifunctioneel zijn. Het gaat niet alleen om sportvelden, sporthallen en clubhuizen, maar ook de openbare ruimte nodigt uit om te bewegen. Overal waar men beweegt en sport zijn de voorzieningen op orde.

Uitgangspunten

Tarieven

Uit een enquête onder gebruikers van gemeentelijk vastgoed voorafgaand aan de Visie op vastgoed (2018) bleek tevredenheid over de tarieven. De basis van onze tarievenstructuur is op dit moment goed en dat handhaven we. De tarieven in relatie tot de gebouwen zijn in beweging. Dit is reden om regelmatig de balans op te maken tussen kosten en baten en dit te toetsen aan de tarievenverordening. Wij willen meer inzicht in kosten, inkomsten en (maatschappelijke) baten. Uit de Visie op Vastgoed komt onderstaand uitgangspunt.

1. Er moet een duidelijke en eenduidige relatie komen tussen de kosten die de gemeente maakt voor haar maatschappelijk vastgoed en de tarieven en de huurprijzen die huurders en gebruikers gaan betalen. Voor beter inzicht in de huidige tarievenstructuur werken wij in 2020 een model van kosten gerelateerde prijzen verder uit:
    a. Er komen verschillende regimes voor de clusters sport, welzijn mono-gebruik en welzijn multifunctioneel gebruik;
    b. Huur en tarieven worden als percentage van de kostprijs vastgesteld;
    c. Er moet een beleid komen ten aanzien van de eigen inkomsten van de beheerders (exploitatietoets);
    d. Er moet een duidelijk/helder beleid komen over wat een maatschappelijke activiteit is en recht heeft op een aangepast tarief.
2. Dagelijks veldonderhoud van voetbalverenigingen gebeurt deels door verenigingen zelf en deels door de gemeente. Wanneer verenigingen het onderhoud in eigen beheer uitvoeren ontvangen zij hiervoor een vergoeding. Deze vergoeding stellen wij opnieuw vast uitgaande van benodigde werkzaamheden (zie ook uitgangspunt 11).

Sportaccommodaties

3. Voor het aantal sportaccommodaties (en velden) gaan wij uit van de planningsnormen van NOC*NSF en daaraan gelieerde sportbonden;
4. Er komt een gemeentebreed onderzoek naar de behoefte aan binnensportaccommodaties;

5. Het is de ambitie van de gemeente om de kwaliteit van de gemeentelijke sportaccommodaties minimaal op het huidige niveau te handhaven en zoveel mogelijk verbeteringen te realiseren bij renovaties of nieuwbouw;
6. We verkennen en benutten de mogelijkheden om sportparken door te ontwikkelen tot een Vitaal Sportpark;
7. Voor buitensportaccommodaties is het uitgangspunt dat de verenigingen verantwoordelijk zijn voor de verblijfsaccommodatie;
8. De gemeente is voor voetbal, korfbal en hockey verantwoordelijk voor de realisatie en groot onderhoud van de basisfaciliteiten zoals velden en kleedkamers;
9. Alle tennisverenigingen zijn geprivatiseerd en zelfredzaam. Bij uitbreiding of verplaatsing van banen is de gemeente eigenaar van de grond en de vereniging eigenaar van de banen. De gemeente verpacht de grond aan de tennisvereniging;
10. Wij harmoniseren de overeenkomsten met tennisverenigingen. Opstalovereenkomsten zetten wij na afloop om in een pachtovereenkomst;
11. Bij het onderhoud van de velden kunnen verenigingen slechts beperkt worden ingeschakeld: capaciteit en expertise van vrijwilligers is, zeker op de langere termijn, beperkt. Wij onderzoeken, met de verenigingen samen, in hoeverre buitensportverenigingen nog zelf in staat zijn de velden op een kwalitatief goede en efficiënte wijze te onderhouden;
12. Toepassen van het Heterens-model in binnensportvoorzieningen: gemeente is verantwoordelijk voor onderhoud en exploitatie. De pachter is verantwoordelijk voor het beheer (zoals schoonmaak, openen/sluiten) en krijgt hiervoor een vergoeding;
13. Voor de inventaris van de binnensport hanteren we de lijst van de KVLO (Koninklijke Vereniging voor Lichamelijke Opvoeding);
14. De sportinventaris laten wij twee keer per jaar keuren. Wij hebben een werkwijze voor de vervanging van afgekeurde inventaris;
15. Voor het gebruik van de losse sportinventaris maken we gebruiksregels.

Duurzaamheid

16. In januari 2020 is o.a. door de Vereniging Sport en Gemeenten de Routekaart verduurzamen sport ondertekend. Wij conformeren ons hier aan. Belangrijke ambities uit dit akkoord zijn:
    a. Alle sportaccommodaties CO2-arm;
    b. Geen gewasbeschermingsmiddelen;
    c. Gebruik circulaire materialen;
    d. Klimaatadaptieve sportomgeving.
17. Sportaccommodaties in gemeentelijk eigendom moeten voldoen aan de bredere gemeentelijke doelstellingen op het gebied van duurzaamheid. De basis hiervoor is vastgelegd in Duurzame Meerjaren Onderhoudsplannen (DMJOP) per accommodatie.
18. Verenigingen stimuleren wij tot, en ondersteunen wij bij het verduurzamen van de accommodaties waarvan zij eigenaar zijn. Onder andere met kennis van het subsidiebureau en duurzaamheidsleningen;
19. De gemeente Overbetuwe stimuleert en faciliteert samenwerking van verenigingen bij het verduurzamen van hun accommodaties.
20. Verhoging van de bezettingsgraad en bestrijding van leegstand door multifunctionaliteit is ook een middel om meer duurzaamheid te bereiken.

Openbare Ruimte

21. In onze omgevingsvisie staat het volgende: “Door kwalitatief groen in de kernen te behouden en toe te voegen, werken we aan meer klimaatbestendige dorpen en verbeteren we de leefomgeving en de natuurlijke diversiteit. Ook proberen we met een andere inrichting van de ruimte gezond gedrag te bevorderen en bij te dragen aan een betere leefkwaliteit.” De inrichting van de leefomgeving moet ertoe uitnodigen dat mensen meer bewegen, minder stress ervaren, elkaar

kunnen ontmoeten en kunnen participeren in de maatschappij. Dit verwerken wij in het Kwaliteitsplan Openbare Ruimte.

Bijlage 1: Evaluatie Sportnota 'Sterker aan de Basis'

De sportnota Sterker aan de basis heeft gestuurd op twee hoofddoelstellingen en zes onderliggende doelstellingen. Het bereiken van de doelstellingen is geëvalueerd en onderstaand samengevat.

Doelstellingen en operationalisering

De gemeente Overbetuwe heeft in de afgelopen periode gestuurd op het versterken van de lokale infrastructuur en het benutten van de kracht van sport.

In onderstaande opsomming zijn de hoofd- en subdoelstellingen weergegeven:

1. De infrastructuur versterken door als eerste ingang sportverenigingen te nemen
    a. Het verbeteren van de communicatie tussen sportaanbieders(onderling), maatschappelijke instellingen en de gemeente op het gebied van sport.
    b. De ondersteuning(waaronder deskundigheidsbevordering) meer toesnijden op de behoeften van verenigingen
    c. Het versterken van de beleidsmatige aandacht voor sportvrijwilligers in het gemeentebrede vrijwilligerswerk.
2. Het optimaal benutten van de positieve maatschappelijke aspecten van sport door initiatieven te stimuleren/nemen die op onze doelen zijn gericht.
    a. Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van sportieve activiteiten.
    b. Het aanhaken op en stimuleren van samenwerkingsverbanden van sportaanbieders met andere maatschappelijke instellingen.
    c. Verenigingen betrekken bij en toerusten om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren.

Om de doelen te bereiken heeft de gemeente zes beleidsmaatregelen gekozen:

1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren.
2. Gerichte deskundigheidsbevordering 'verenigingszaken' en 'sociaal-maatschappelijk'.
3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid. Hiervoor ontwikkelen we nog nieuw beleid..
4. Regionalisering van 'Aangepast Sporten' voor mensen met een beperking.
5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren.
6. Jaarlijkse verkiezing van 'maatschappelijke topsporters' (met bijzondere aandacht voor gezondheid en bewegen).

Bevindingen

In deze paragraaf is de doelbereiking beschreven en op onderdelen is het proces toegelicht. De paragraaf is opgedeeld in twee delen op basis van de hoofddoelstellingen.

Hoofddoelstelling 1: De infrastructuur versterken door als eerste ingang sportverenigingen te nemen

Subdoelstelling 1A	Het verbeteren van de communicatie tussen sportaanbieders (onderling), maatschappelijke instellingen en de gemeente op het gebied van sport
Indicatoren	Het aantal actieve deelnemers platform (30% verenigingen), waarderingscijfers gebruikers (minimaal een 7,0 op schaal 1-10)
Beleidsmaatregel	1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren

In 2013 is er een communicatieplatform geactiveerd waarin verenigingen, gemeente en burgers onderling informatie uit konden wisselen. Dit platform www.overbetuwebeweegt.nl is in eerste instantie door de klankbordgroep onder de aandacht gebracht en later door Overbetuwebeweegt.nl. Anno 2019 is een groot deel van de 75 sportverenigingen aangemeld bij www.overbetuwebeweegt.nl. De website gebruiken als instrument om onderling met elkaar te communiceren blijft achter. Daarnaast zijn er sportcafés ontstaan, die tevens een informatie-uitwisselende functie hebben. Deze bijeenkomsten winnen aan populariteit en worden tevens via het platform gepromoot.

Subdoelstelling 1B	De ondersteuning (waaronder deskundigheidsbevordering) meer toesnijden op de behoeften van verenigingen
Indicatoren	Type ondersteuningsvraag (n.v.t.), aantal deelnemers (minimaal 15 verenigingen per jaar), mate waarin de vereniging versterkt is door cursus (minimaal een versterking van '3,0' op schaal 1-5), mate waarin Fonds Scholingskosten gebruikt wordt (minimaal 75%)
Beleidsmaatregel	1. Een communicatie- en informatieplatform realiseren 2. Gerichte deskundigheidsbevordering 'verenigingszaken' en 'sociaal-maatschappelijk', Fonds scholingskosten

Na het ontstaan van Overbetuwebeweegt.nl is de animo voor de door Forte aangeboden cursussen deskundigheidsbevordering gegroeid en zijn er diverse cursussen aangeboden die in grotere getale zijn bezocht (deels in samenwerking met de gemeente Lingewaard). Tevens is er een grote hoeveelheid andere cursussen aangeboden waarbij het streefaantal deelnemende sportverenigingen is gehaald. Cijfers over de mate waarin verenigingen zijn *versterkt* door de cursussen zijn echter niet bekend.

Het Fonds Scholingskosten waar sportverenigingen hun kaderopleidingen voor 50% gesubsidieerd kunnen krijgen wordt door de jaren heen steeds minder benut.
Het is wenselijk te onderzoeken op welke andere wijzen dan de huidige verenigingen kunnen worden geattendeerd op de mogelijkheden hiertoe alsmede de voorwaarden waaraan subsidieaanvragen dienen te voldoen.

Subdoelstelling 1C	Het versterken van de beleidsmatige aandacht voor sportvrijwilligers in het gemeentebrede vrijwilligerswerk
Indicatoren	Het aantal nieuwe bemiddelingen (sport)vrijwilligers door nieuw vrijwilligersbeleid, Percentage verenigingen dat tekort aan vrijwilligers heeft
Beleidsmaatregel	3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid. Hiervoor ontwikkelen we nog nieuw beleid. Ook volgen we de eventuele gevolgen van de afbouw van de sportsubsidie per jeugdlid

Het vrijwilligerssteunpunt wordt verzorgd door Forte. De medewerkers van Forte voorzien potentiële vrijwilligers van informatie en onderzoeken met hen de voorkeursrichting. Er wordt niet gemonitord op welke wijze hier een vervolg aan wordt gegeven, of er verder nog

informatie nodig is en welke verenigingen een tekort aan vrijwilligers hebben. Het vrijwilligerssteunpunt constateert wel een groei in belangstelling voor Overbetuwebeweegt.nl.

Hoofddoelstelling 2: Het optimaal benutten van de positieve maatschappelijke aspecten van sport door initiatieven te stimuleren/nemen die op onze doelen zijn gericht.

Subdoelstelling 2A	Het bevorderen van een gevarieerd aanbod van sportieve activiteiten.
Indicatoren	Aantal informatieverzoeken bij Wmo-loket/loket Aangepast Sporten (min. 50 per jaar), aantal succesvolle doorverwijzingen Aangepast Sporten naar verenigingen (minimaal 20 per jaar), aantal G-sporters bij Overbetuwse verenigingen (minimaal 115), aantal nieuwe leden verenigingen door activiteiten, percentage Sportdeelname minimadoelgroep, aantal jeugdleden bij sportverenigingen die eerder subsidie ontvingen (minimaal gelijkhouden aan aantal voor afbouw subsidie)
Beleidsmaatregel	3. Ruimte om in te springen op nieuwe (beleidsmatige) ontwikkelingen, zoals het positioneren van sport binnen het minima-, vrijwilligers- en gezondheidsbeleid 4. Regionalisering van ‘Aangepast Sporten’ voor mensen met een beperking 5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren

Het loket Wmo en het klantcontactcentrum zijn onder andere belast met het behandelen van informatieverzoeken en het stimuleren van contact met de verenigingen. Zij houden echter niet bij over welke regeling er vragen worden gesteld.

Regionaal samenwerkingsverband Uniek Sporten/Aangepast Sporten begeleid individuele sporters bij het kiezen van een voor hen geschikte sport en adviseert verenigingen. De concrete cijfers van toegetreden inwoners uit Overbetuwe zijn niet voorhanden.

Uniek Sporten is ook adviseur voor sportverenigingen die G-sport willen aanbieden. Er zijn in Overbetuwe 14 sportverenigingen die 18 takken van sport voor mensen met een beperking aanbieden. Dat is een groei van 50% ten opzichte van 2013. Special Sports, een tweejaarlijks evenement om kennis te maken met alle mogelijkheden voor G-sporters staat inmiddels stevig op de kaart en voedt de aanmelding van G-sporters bij verenigingen.

Er kan een positieve conclusie worden getrokken; de regionalisering van het ‘Aangepast Sporten’, zoals opgenomen in beleidsvoorstel 4, blijkt aan te slaan.

De Gelrepas is er voor inwoners van de gemeente Overbetuwe met een inkomen tot 110% van de bijstandsnorm en hun kinderen tot 18 jaar. Voor kinderen geldt dat ze gratis kunnen sporten. De maximale jaarlijkse vergoeding voor contributie is € 225,00. Daarnaast is er een vergoeding voor kleding en materiaal.

Door de afbouw van de jeugdlidsubsidie zijn er iets minder jeugdlidmaatschappen bij de verenigingen afgesloten. De grootste terugloop in jeugdleden vond plaats bij drie van de zes lokale gymverenigingen. Er zijn slechts enkele verenigingen geweest die aangaven dat ze

het moeilijk kregen door de afbouw van de jeugdlidsubsidie. Geen enkele vereniging is door deze maatregel gestopt met hun activiteiten.

Subdoelstelling 2B	Het aanhaken op en stimuleren van samenwerkingsverbanden van sportaanbieders met andere maatschappelijke instellingen
Indicatoren	Het aantal aanvragen nieuwe activiteitensubsidie (minimaal 50 per jaar), % besteed bedrag activiteitensubsidie (100% in 2016), type activiteiten, aantal deelnemers (minimaal 1000 in 2016), aantal samenwerkingsverbanden (minimaal 15 per jaar tussen sport- en niet sport gerelateerde organisaties)
Beleidsmaatregel	5. Instelling van een subsidie om sportief-maatschappelijke activiteiten te stimuleren

De afbouw van de jeugdlidsubsidie liep samen is met de opbouw van het Fonds Maatschappelijke activiteiten door Sportverenigingen (MADS). In 2016 is MADS vervangen door het FMI (Fonds Maatschappelijke Initiatieven) en kunnen ook niet-sport gerelateerde organisaties een subsidieaanvraag indienen. Toewijzing van een bijdrage vanuit het MADS was beperkt doordat geen bijdrage werd gegeven voor reguliere verenigingsactiviteiten.

In de nieuwe pilot OverbetuweDoet (opvolger van FMI) hebben verenigingen mogelijk profijt van hun grote achterban: maatschappelijke activiteiten worden voortaan door inwoners van Overbetuwe al dan niet gesteund met waardevouchers. Bij voldoende verzamelde vouchers kan het initiatief doorgaan.

Subdoelstelling 2C	Verenigingen betrekken bij en toerusten om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren
Indicatoren	Aantal deelnemers deskundigheidsbevordering (zie beleidsdoel 1, subdoel 2), mate waarin de vereniging versterkt is door cursus (zie beleidsdoel 1, subdoel 2)
Beleidsmaatregel	2. De ondersteuning vanuit de gemeente toesnijden op de behoefte van de verenigingen 6. Jaarlijkse verkiezing van ‘maatschappelijke topsporters’ (met bijzondere aandacht voor gezondheid en bewegen)

Op gebied van toerusten van verenigingen om maatschappelijke vraagstukken beter te kunnen hanteren, zijn er vooral door Uniek Sporten en MEE deskundigheidsbevorderingscursussen gegeven. Het effect en de implementatie hiervan is reeds besproken onder Hoofddoel 1, subdoel 2. Er is in de afgelopen periode niet het beoogde aantal strategische samenwerkingen tussen verenigingen onderling en maatschappelijke organisaties ontstaan. Van belang is echter wel te vermelden dat Overbetuwebeweegt.nl een structurele samenwerking is tussen 7 lokale maatschappelijke partijen. Deze heeft een effect gehad op het toenemende succes van de sportcafés en daarmee ook de deskundigheidsbevordering.

De jaarlijkse verkiezing van maatschappelijke topsporters is niet van de grond gekomen en niet langer in de begroting opgenomen.

Resume en aanbevelingen bij het actualiseren sportbeleid

Overbetuwebeweegt.nl als impuls voor infrastructuur
In 2015 is de gemeente gestart met een pilotproject genaamd Overbetuwebeweegt.nl (als uitvoeringsoplossing voor deelname aan de rijksregeling 'Brede impuls combinatiefuncties', beter bekend als buurtsportcoaches). Overbetuwebeweegt.nl is een samenwerkingsverband van zeven maatschappelijke instellingen die met vraaggestuurde activiteiten inwoners van Overbetuwe aansporen om tot een actievere en gezondere leefstijl te komen. Overbetuwebeweegt.nl zet hiervoor uiteenlopende activiteiten in met als rode draad sport, bewegen en gezondheid.

Overbetuwebeweegt.nl heeft een goede positie gekregen in de lokale infrastructuur. Het draagt bij aan de communicatie tussen sportverenigingen, maatschappelijke instellingen en gemeente. Onder meer sportcafés, vergadercycli en evenementen voor meer interactie in het werkveld.

Bij de opstart van Overbetuwebeweegt.nl heeft de focus gelegen op het uitvoeren van beleidsmaatregelen. Dat wil zeggen het opstarten van activiteiten voor de gekozen doelgroepen en inrichten van de samenwerkingsconstructie tussen en met de zeven uitvoeringspartners. Het inrichten van een registratie- en monitoringssysteem heeft minder aandacht gekregen. Gevolg is dat Overbetuwebeweegt.nl veel in de uitvoering heeft gedaan maar achteraf moeilijk is vast te stellen in welke mate het heeft bijgedragen aan het realiseren van de beleidsdoelen.

Benutten maatschappelijke kracht van sport
De inzet van Overbetuwebeweegt.nl heeft een rol gespeeld bij het realiseren van de vijf algemene maatschappelijke doelen die de gemeente nastreefde, te weten:
1. deelname aan maatschappelijke activiteiten/participatie stimuleren
2. bevordering van de gezondheid/bewegen
3. sociale samenhang
4. verrijken van het activiteitenaanbod
5. door samenwerking en de zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid van inwoners en organisaties vergroten.

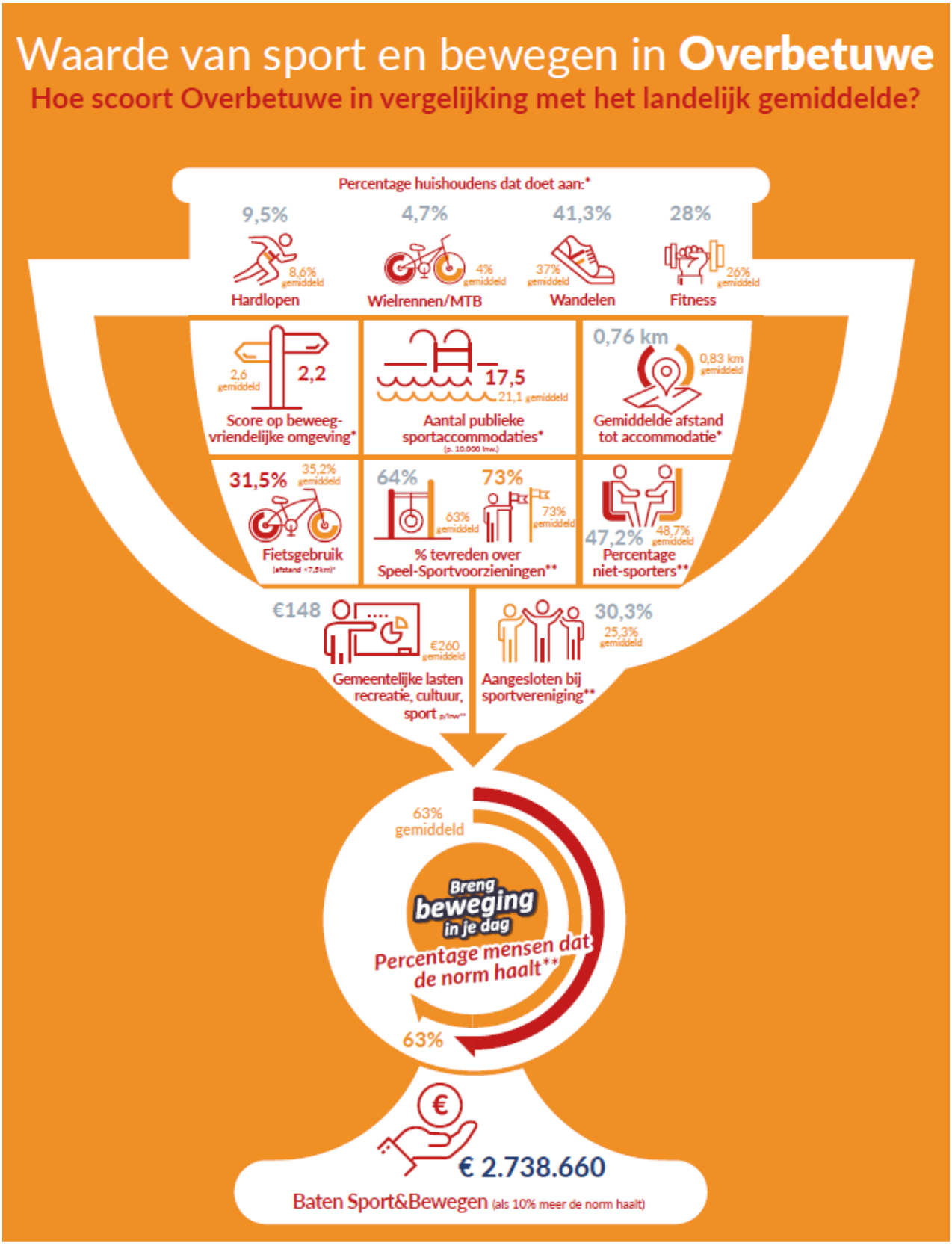
De mate waarin Overbetuwebeweegt.nl heeft bijgedragen is niet geregistreerd en niet specifiek onderzocht. In de praktijk zijn bijvoorbeeld gezondheidsprojecten op basisscholen, beweegprojecten voor senioren en sport- en spelactiviteiten in wijken gerealiseerd.

Ter lering en verbetering
Het beleidsveld sport is in de afgelopen jaren ontwikkeld naar een intersectorale aanpak. Er zijn uiteenlopende verbindingen ontstaan tussen inwoners, maatschappelijke instellingen en gemeentelijke beleidsvelden enerzijds en het beleidsveld sport anderzijds.

Aandachtspunt voor de komende beleidsperiode:
- Verduurzamen van Overbetuwebeweegt.nl als beleidsuitvoeringspartner van de gemeente. Versterken van de organisatorische, doelmatige en financiële aspecten van Overbetuwebeweegt.nl.

- Inzetten van sport- en beweegactiviteiten ter realisering van doelstellingen uit het sociaal domein van de gemeente. Benutten van de kracht van sport en bewegen.
- Versterken van de lokale infrastructuur met een focus op sportverenigingen en relevante maatschappelijke instellingen op de thema's sport, bewegen en gezondheid.
- Inrichten van een instrument om de beleidseffecten te monitoren en hierop te kunnen bijsturen.

Bijlage 2: Waarde van sport en bewegen in Overbetuwe

negatief t.o.v. landelijk gemiddelde positief t.o.v. landelijk gemiddelde

* Bron: volksgezondheidenzorg.info | ** Bron: waarstaatjegemeente.nl
Let op! Bij het onderzoek dat aan deze berekening ten grondslag ligt, zijn een aantal aannames gedaan.
Zie het artikel over de sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen op allesoversport.nl

kenniscentrum sport

Toelichting

- versie december 2018 -

kenniscentrum sport

Per gemeente, % huishoudens waarin aan hardlopen/wielrennen/wandelen of fitness wordt gedaan (2015):

Naast zwemmen is dit de top 5 meest beoefende sporten (2017).

Aantal sportaccommodaties (2017):

Het betreft het aantal accommodaties per 10.000 inwoners, niet de grootte van accommodaties.

Score op beweegvriendelijke omgeving (2017):

Deze kernindicator scoort de publieke ruimte in de fysieke woonomgeving (op een vijfpuntsschaal) op de mogelijkheid tot sporten en bewegen. De veronderstelling is dat een beweegvriendelijke omgeving (dus een hogere score) het beweeggedrag positief beïnvloedt.

Gemiddelde afstand tot accommodatie (2015):

In km, de gemiddelde Nederlander woont op ruim 800 meter van de dichtstbijzijnde sportvoorziening, gemeten over de weg.

Fietsgebruik (2010-2013):

Het percentage fietsgebruik per gemeente, bij afstand < 7,5 km. Het betreft verplaatsingen per fiets waarin de gemeente als vertrekplaats is aangemerkt.

Speel- & sportvoorzieningen (2014-2018):

% (zeer) tevreden uit de meest recente burgerpeiling (indien aanwezig op www.waarstaatjegemeente.nl). Het gemiddelde is berekend over de data uit 2017.

% niet-sporters (2016):

Percentage mensen dat minder dan 1 keer per week sport.

Gemeentelijke lasten recreatie, sport, cultuur (2018):

Euro per inwoner, via CBS (IV3).

% inwoners aangesloten bij sportvereniging (2017)

Aantal inwoners van de gemeente dat een lidmaatschap heeft bij 1 of meer sportbonden, gedeeld door het totale aantal inwoners in de gemeente.

% mensen dat de beweegnorm haalt (2016):

Percentage personen ouder dan 19 jaar dat voldoet aan de Nederlandse Norm Gezond Bewegen.

Baten sport & bewegen:

Het gepresenteerde bedrag laat zien dat wanneer 10% van de mensen die niet voldoen aan de beweegnorm dit wel structureel zou doen, dit leidt tot jaarlijks gemiddeld x euro aan maatschappelijke baten over de hele levensloop van deze groep.

Berekening:

- Er is gekeken naar het aantal personen dat nu niet aan de beweegnorm voldoet (in 2 groepen: 5-24jr en 25-54jr) en hier is 10% van genomen.
- Dit is vermenigvuldigd met de gemiddelde sociaal-economische waarde van sport en bewegen uit het rapport 'De sociaal-economische waarde van sport en bewegen'.
- Vervolgens zijn deze bedragen omgerekend naar jaarlijkse baten op basis van een discontovoet van 3% en een gemiddelde resterende levensverwachting van 67jr (voor de 5-24 jarigen) en 42jr (voor de 25-54 jarigen) (uitgaande van een gemiddelde levensverwachting van 81,5 jaar) en bij elkaar opgeteld.

Let op:

- Het gepresenteerde bedrag is tot stand gekomen op basis van enkele aannames en betreft dus een indicatie. Lees het artikel 'Wat is de sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen' voor meer informatie.
- Het is niet reëel om te verwachten dat deze winst direct in jaar 1 volledig zichtbaar wordt.
- Mogelijk valt de waarde zelfs pas na 30 jaar (het voorkomen van ziekten is bijvoorbeeld niet gelijk verdeeld over de overgebleven levensjaren).
- Een deel van de 'inactieve mensen' voldoet ongetwijfeld wel deels aan de beweegnorm, daarmee kan het zijn dat effecten worden overschat.
- Gemeenten hebben verschillende sociaaleconomische kenmerken die significant af kunnen wijken van het Nederlands gemiddelde (hierdoor kan bv. de impact op arbeid in euro's groter of kleiner zijn) en het risico op afwijkingen neemt toe bij afname van de omvang van gemeenten.
- De arbeidsbaten veranderen indien inwoners van gemeenten veel/weinig voor werk pendelen naar andere gemeenten. Het totale effect op arbeid is niet per se anders, maar wel het effect binnen de gemeentegrenzen.
- De waarde is een contante waarde, verdisconteerd tegen 3%.

© maart 2019